

Martin Vyšohlíd

Zpracování barevných kovů ve středověku.

Příspěvek k interpretaci nálezů na náměstí Republiky v Praze

Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou

FF UK v Praze

Praha 2007

74 stran textu, přílohy: obrazová příloha (29 tab.), katalog lokalit s archeologicky zachycenými doklady zpracování neželezných kovů ve středověké Praze (IX str.), detailní zpráva o provedené rentgenové mikroanalýze (XXI str., IV tab.), tabulky s rozdělením keramických nálezů do jednotlivých keramických tříd (IX str.).

Martin Vyšohlíd se v letech 2003-2006 dennodenně podílel na jedné z nejrozsáhlejších akcí naší archeologie, na výzkumu areálu bývalých kasáren na náměstí Republiky. Bylo proto zřejmé, že se jeho bakalářská práce stane součástí odborného zhodnocování příslušného pramenného fondu. Z dosud asi nezměrného množství poznatků si jako východisko vybral pouhé dvě terénní situace, k jejichž popisu stačí dvě stránky (s. 15 a 16). Prvotní pozorování naznačovala, že by se mohlo jednat o relikt pyrotechnických pracovišť spojených s výrobou a zpracováním barevných kovů. Sám o sobě byl tento úsudek velmi lákavý, vždyť obdobné doklady bývají u nás registrovány jen vzácně, jejich zpracování chybí a vcelku o nich takřka nic nevíme. Výsledek rozborů, které M. Vyšohlíd provedl, však výchozí předpoklady značně změnil.

Základní téma bakalářské práce, interpretaci dvou terénních situací a artefaktů s nimi spojených, rozvíjí M. Vyšohlíd různými směry, rozhoduje však argumentace spojující tři kategorie navzájem nezávislých pozorování:

- Terénní relikt neodpovídají tavicím pecím, ale jejich analogie najdeme mezi jámami k odlévání zvonů, umístěvaných jak v chrámových interiérech, tak v různě odlehlém exteriéru.
- Mezi movitými nálezy se podařilo identifikovat pravděpodobné zlomky mazanického pláště zvonářské formy.
- Rentgenová mikroanalýza slitků barevných kovů doložila slitinu s vysokým podílem cínu, tedy materiál obdobný zvonovině.

Obě diskutované situace, oddělené vzdáleností 48 metrů, lze datovat na konec 12. až počátek 13. století; přesnější a hlavně průkaznější určení datačního intervalu však bezpochyby není možné, vymyká se možností datace příslušných keramických zlomků.

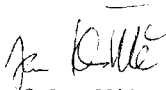
Souběh výše uvedených tří opor dovoluje usuzovat, že obě situace souvisely se zvonařskou dílnou. Snad na daném místě působila před stavbou staroměstského opevnění, snad souvisela s kostelem sv. Benedikta. Obě licí jámy by v uvažované době produkovaly poměrně rozměrné zvony, průměr objektu 1 činil 0,8 m, u objektu 2 dosahoval 0,65 m.

Martin Vyšohlíd se v dané problematice pohybuje se značnou znalostí a mj. plně využívá základ, který v tomto ohledu pro středoevropské prostředí vytvořil S. Krabath. Jeho široce pojatá bakalářská práce může zároveň poskytovat vhodné východisko k dalšímu studiu metalurgie barevných kovů ve středověkém sídlištním kontextu.

*

Podle přesvědčení vedoucího bakalářské práce rukopis M. Vyšohlída jednoznačně odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce, a může být proto bez výhrad doporučen k příslušné obhajobě.

V Praze, 31. 8. 2007

prof. Jan Klápště